

PRESUDA SUDA

18. ožujka 1980. (*)

„Pružanje usluga: kabelska televizija”

U predmetu 62/79,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku, na temelju članka 177. Ugovora o EEZ-u, koji je uputio Cour d'Appel de Bruxelles, deuxième chambre civile (Žalbeni sud u Bruxellesu, drugo građansko vijeće, Belgija), u postupku koji se vodi pred njim između

S.A. Compagnie Générale pour la Diffusion de la Télévision, Coditel, sa sjedištem u Bruxellesu,

S.A. Coditel Brabant, sa sjedištem u Bruxellesu,

S.A. Compagnie Liégeoise pour la Diffusion de la Télévision, Coditel Liège, sa sjedištem u Liègeu,

žalitelji,

i

S.A. Ciné Vog Films, sa sjedištem u Schaerbeeku,

A.S.B.L. Chambre Syndicale Belge de la Cinématographie, sa sjedištem u St.-Josse-ten-Noodeu,

S.A. „Les Films la Boétie”, društvo osnovano u skladu s francuskim pravom sa sjedištem u Parizu,

Chambre Syndicale des Producteurs et Exportateurs de Films Français, sa sjedištem u Parizu,

druga stranka u žalbenom postupku,

uz sudjelovanje:

Intermixt, javnog poduzeća sa sjedištem u Bruxellesu,

Union Professionnelle de Radio et Télédistribution, sa sjedištem u Schaerbeeku,

Inter-Régies, međuopćinske zadružne udruge sa sjedištem u Bruxellesu,

intervenijenti,

o tumačenju članka 59. Ugovora o EEZ-u,

SUD,

u sastavu: H. Kutscher, predsjednik, A. O'Keeffe i A. Touffait (predsjednici vijeća), J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore, Mackenzie Stuart, G. Bosco, T. Koopmans i O. Due, suci,

nezavisni odvjetnik: J.-P. Warner,

tajnik: A. Van Houtte,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Odlukom od 30. ožujka 1979., koju je Sud zaprimio 17. travnja 1979., Cour d'Appel de Bruxelles (Žalbeni sud u Bruxellesu) je na temelju članka 177. Ugovora o EEZ-u Sudu uputio dva prethodna pitanja o tumačenju članka 59. i drugih odredbi Ugovora u području slobodnog pružanja usluga.
- 2 Pitanja su postavljena u postupku koji je zbog povrede autorskih prava pokrenulo belgijsko društvo za distribuciju kinematografskih filmova S.A. Ciné Vog Films (u dalnjem tekstu: društvo Ciné Vog), druga stranka u postupku pred Cour d'Appel de Bruxelles (Žalbeni sud u Bruxellesu). Tužba je podnesena protiv francuskog društva Les Films la Boétie i tri belgijska operatera kabelske televizije (u dalnjem tekstu skupno: društva Coditel). Njome se zahtijeva naknada štete koja je društvu Ciné Vog navodno nastala jer se u Belgiji na njemačkoj televiziji prikazao film „Le Boucher”, za koji je društvo Ciné Vog dobilo od društva Les Films la Boétie isključiva distribucijska prava za Belgiju.
- 3 Iz spisa proizlazi da društva Coditel pružaju, uz odobrenje belgijske državne uprave, uslugu kabelske televizije koja pokriva dio belgijskog područja. Televizijski prijamnici pretplatnika te usluge kabelski su povezani s glavnom antenom koja ima posebne tehničke značajke pomoću kojih je moguće primati belgijske i neke strane programe koje pretplatnik ne može uvijek primati pomoću privatne antene, a koje osim toga pretplatniku osiguravaju prijam kvalitetnije slike i zvuka.
- 4 Tribunal de première instance de Bruxelles (Prvostupanjski sud u Bruxellesu), pred kojim je postupak bio pokrenut, tužbeni zahtjev odbio je kao neosnovan u dijelu u kojem je usmjerjen protiv društva Les Films la Boétie, ali je društvima Coditel naložio plaćanje naknade štete društvu Ciné Vog. Društva Coditel podnijela su žalbu protiv te presude. Cour d'Appel de Bruxelles (Žalbeni sud u Bruxellesu) odbacio je žalbu kao nedopuštenu u dijelu u kojem je bila usmjerena protiv društva Les Films la Boétie pa to društvo više nije stranka u postupku.

- 5 Cour d'Appel (Žalbeni sud) ovako je podastro činjenice na kojima se temelji spor. Ugovorom od 8. srpnja 1969. društvo Les Films la Boétie je kao nositelj svih prava na iskorištavanje filma „Le Boucher“ prenio na društvo Ciné Vog „isključivo pravo“ distribucije toga filma u Belgiji tijekom razdoblja od sedam godina. Film se u belgijskim kinima počeo prikazivati 15. svibnja 1970. Međutim, 5. siječnja 1971. prvi program njemačke televizije prikazao je njemačku inačicu toga filma te je taj program bilo moguće primiti i u Belgiji. Društvo Ciné Vog smatralo je da je to prikazivanje ugrozilo komercijalni uspjeh filma u Belgiji. Taj je prigovor bio usmjeren protiv društva Les Films la Boétie jer nije poštovalo isključiva prava koja su mu bila prenesena i protiv društava Coditel, koja su sporni program prenijela svojim kabelskim mrežama.
- 6 Cour d'Appel (Žalbeni sud) je aktivnosti operatera kabelske televizije prvo ispitao s aspekta povrede autorskih prava. Prema njegovu mišljenju ta su društva prikazivanjem filma provela „priopćavanje djela javnosti“ u smislu odredbi primjenljivih na to područje te su stoga na temelju autorskog prava i poštujući utjecaj prava Zajednice, za to pravo na prijenos filma svojim kabelskim mrežama trebala dobiti odobrenje društva Ciné Vog. Iz navedenih razmatranja Žalbenog suda proizlazi da odobrenje nositelja autorskog prava za prikazivanje filma na njemačkoj televiziji ne uključuje odobrenje za prijenos toga filma kabelskim televizijskim mrežama izvan Njemačke ili barem onima koje se nalaze u Belgiji.
- 7 Cour d'Appel (Žalbeni sud) je potom ispitao, s obzirom na pravo Zajednice, argument društava Coditel prema kojem je zabrana prikazivanja filmova čija je prava iskorištavanja producent prenio na distributera za cijelu Belgiju, suprotna odredbama Ugovora o EEZ-u, konkretno člancima 85., 59. i 60. Nakon što je odbacio argument koji se temelji na članku 85., Cour d'Appel (Žalbeni sud) upitao se krši li se tužbom društva Ciné Vog protiv operatera kabelske televizije članak 59. „u mjeri u kojoj odašiljačkoj postaji u državi koja graniči s Belgijom i koja je država osoba kojima je usluga namijenjena ograničava mogućnost slobodnog pružanja te usluge“. Prema mišljenju žaliteljâ, članak 59. valja shvatiti na način da zabranjuje ograničenja slobode pružanja usluga, a ne samo ograničenja slobode djelatnosti pružatelja usluga te da se odnosi na sve slučajeve koji podrazumijevaju ili su u ranijoj fazi podrazumijevali ili će u kasnijoj fazi podrazumijevati prekogranično pružanje usluga u Zajednici.
- 8 Vjerujući da se tužbeni razlog odnosi na tumačenje Ugovora, Cour d'Appel (Žalbeni sud) postavio je Sudu sljedeća dva pitanja:
- „1. Smatraju li se ograničenjima koja su zabranjena člankom 59. Ugovora o osnivanju Europske ekonomске zajednice samo ona ograničenja koja otežavaju pružanje usluga među državljanima različitih država članica ili i ona koja otežavaju pružanje usluga između državljana iste države članice, a koja se odnose na uslugu čiji sadržaj potječe iz druge države članice?
  2. Ako je odgovor na prvi dio prethodnog pitanja potvrđan, je li u skladu s odredbama Ugovora koje se odnose na slobodu pružanja usluga to da se stjecatelj prava prikazivanja kinematografskog filma u određenoj državi članici poziva na to svoje pravo kako bi tuženiku onemogućio prikazivanje toga filma u toj državi preko kabelske televizije u slučaju kada je tako prikazivan film

tuženik primio u toj državi članici nakon što ga je treća osoba prikazala u drugoj državi članici uz suglasnost izvornog nositelja prava?”

- 9 S obzirom na tekst drugog pitanja, ono je postavljeno za slučaj potvrđnog odgovora na prvi dio prvog pitanja, iako je Cour d'Appel (Žalbeni sud) pritom očito očekivao odgovor da se članak 59. i susljetni članci Ugovora u načelu primjenjuju na dotično pružanje usluga, jer jedino u tom slučaju može drugo pitanje imati ikakvog smisla.
- 10 Sud će prvo razmotriti drugo pitanje. Ako je odgovor na to pitanje niječan jer praksa koja je u njemu opisana nije suprotna odredbama Ugovora o slobodnom pružanju usluga – pod pretpostavkom da su te odredbe primjenljive – nacionalni sud imat će sve potrebne informacije da pravno pitanje koje mu je postavljeno riješi u skladu s pravom Zajednice.
- 11 Drugim se pitanjem želi saznati je li člancima 59. i 60. Ugovora protivan prijenos autorskog prava za neki film kada je taj prijenos ograničen na državno područje države članice, s obzirom na činjenicu da bi više takvih prijenosa moglo dovesti do cjepljanja zajedničkog tržišta u pogledu obavljanja gospodarske djelatnosti u području kinematografije.
- 12 Kinematografski film ulazi u kategoriju književnih i umjetničkih djela koja su javnosti dostupna putem izvedbi koje se mogu ponoviti neograničen broj puta. U tom se pogledu problemi povezani s poštovanjem autorskog prava s obzirom na zahtjeve Ugovora razlikuju od onih koji se javljaju u slučaju književnih i umjetničkih djela čije je stavljanje na raspolaganje javnosti neodvojivo od njihova prometa u materijalnom obliku, kao što je to slučaj s knjigom ili pločom.
- 13 U tim okolnostima nositelj autorskog prava na film i osobe na koje je to pravo preneseno imaju legitiman interes da za odobrenje za prikazivanje filma zaračunavaju naknadu ovisno o stvarnom ili vjerovatnom broju prikazivanja filma kao i da odobrenje za prikazivanje filma na televiziji, čime bi on postao dostupan širokoj javnosti, daju tek nakon što je film određeno vrijeme bio prikazivan u kinima. Iz spisa proizlazi da je u ovom slučaju između društva Les Films la Boétie i društva Ciné Vog bio sklopljen ugovor prema kojem je preneseno isključivo pravo uključivalo pravo javnog prikazivanja filma „Le Boucher“ kako u kinima tako i na televiziji na državnom području Belgije, ali da je pravo prikazivanja filma na belgijskoj televiziji bilo moguće ostvariti tek po isteku 40 mjeseci od prvog prikazivanja filma u Belgiji.
- 14 Te su činjenice dvostruko važne. S jedne strane ističu činjenicu da je pravo nositelja autorskog prava i osoba na koje je to pravo preneseno da za svako prikazivanje filma zahtijevaju naknadu, bitan sadržaj autorskog prava na ovoj vrsti književnih i umjetničkih djela. S druge strane pokazuju da se iskorištavanje autorskog prava na filmove i s tim povezanih naknada ne može urediti a da se ne vodi računa o mogućnosti televizijskog prikazivanja tih filmova. U tom kontekstu valja razmotriti pitanje može li prijenos autorskog prava koji je ograničen na državno područje države članice predstavljati ograničenje slobode pružanja usluga.
- 15 Iako članak 59. Ugovora zabranjuje ograničenja slobode pružanja usluga, on se ne odnosi na ograničenja obavljanja određenih gospodarskih djelatnosti koje se temelje na primjeni nacionalnih propisa o zaštiti intelektualnog vlasništva, osim ako takva

primjena predstavlja sredstvo samovoljne diskriminacije ili prikriveno ograničavanje trgovine između država članica. To bi bio slučaj ako bi takva primjena strankama ugovora o prijenosu autorskog prava omogućila stvaranje umjetnih prepreka u trgovini između država članica.

- 16 Iz navedenoga proizlazi da u slučaju kada autorsko pravo uključuje pravo na naknadu za svako prikazivanje ili izvedbu, pravila Ugovora načelno ne mogu predstavljati prepreku zemljopisnim ograničenjima o kojima su se stranke ugovora o prijenosu autorskog prava dogovorile kako bi s tim u svezi zaštitiile autora i osobe na koje je to pravo preneseno. Sama činjenica da se te zemljopisne granice mogu podudarati s državnim granicama ne ukazuje na neko drugčije rješenje u slučaju kada se organizacija televizije u državama članica uvelike oslanja na zakonske monopole za odašiljanje, što znači da je ograničenje područja primjene ugovora o prijenosu koje je različito od zemljopisnog često neizvedivo.
- 17 Osoba na koju je bilo preneseno isključivo pravo prikazivanja filma za cijelu državu članicu može se stoga pozivati na svoje pravo protiv operatera kabelske televizije koji su taj film prenijeli svojom kabelskom mrežom nakon što su ga primili s televizijske odašiljačke postaje koja se nalazi u drugoj državi članici, a da pritom ne prekrši pravo Zajednice.
- 18 Stoga na drugo pitanje koje je uputio Cour d'Appel (Žalbeni sud) treba odgovoriti da odredbe Ugovora o slobodnom pružanju usluga ne zabranjuju osobi na koju je bilo preneseno pravo prikazivanja kinematografskog filma u državi članici da se pozove na svoje pravo kako bi se zabranilo da se u toj državi bez njezinog odobrenja taj film prikazuje na kabelskoj televiziji kada je tako prikazan film bio primljen i prenesen nakon što ga je u drugoj državi članici prikazala treća osoba uz suglasnost izvornog nositelja prava.
- 19 Iz odgovora na drugo pitanje proizlazi da pravo Zajednice, pod prepostavkom da se primjenjuje na aktivnosti operatera kabelske televizije koje su predmet spora pred nacionalnim sudom, u slučaju kao što je ovaj ne utječe na primjenu odredaba autorskog prava pred tim sudom. Stoga nije potrebno odgovoriti na prvo pitanje.

Troškovi

- 20 Troškovi vlada Savezne Republike Njemačke i Ujedinjene Kraljevine te Komisije Europskih zajednica, koje su podnijele očitovanja Sudu, ne nadoknađuju se. Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka.

Slijedom navedenog,

SUD

kao odgovor na pitanja koja mu je odlukom od 30. ožujka 1979. uputio Cour d'Appel de Bruxelles (Žalbeni sud u Bruxellesu), odlučuje:

Odredbama Ugovora koje se odnose na slobodno pružanje usluga nije protivno da se osoba na koju je bilo preneseno pravo prikazivanja kinematografskog filma

u državi članici pozove na svoje pravo kako bi se zabranilo da se u toj državi bez njezinog odobrenja taj film prikazuje na kabelskoj televiziji kada je tako prikazan film bio primljen i prenesen nakon što ga je u drugoj državi članici prikazala treća osoba uz suglasnost izvornog nositelja prava.

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourgu 18. ožujka 1980.

[Potpisi]

---

* Jezik postupka: francuski